

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege privind activitatea de asigurare și de reasigurare
1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului actului normativ este Banca Națională a Moldovei (în continuare – BNM). Conform prevederilor pct. 45 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul este promovat de Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului de Lege privind activitatea de asigurare și de reasigurare (în continuare – proiectul de Lege) derivă din necesitatea de consolidare a cadrului de reglementare a activității în domeniul asigurărilor prin preluarea celor mai bune practici și standarde internaționale. Astfel, proiectul dat de Lege prevede transpunerea legislației europene în domeniu, și anume a Directivei 2009/138/CE din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), (reformare) (în continuare - Directiva 2009/138/CE). Transpunerea actului UE derivă din obiectivele specificate în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (în continuare - Programul național de aderare), implicit Capitolul 9 „Servicii financiare”, Anexa A, acțiunea normativă nr.63, cu termen de adoptare în Parlament – decembrie 2026.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare transpune parțial Pilonul II (cerințe calitative, guvernanta și managementul riscului) și Pilonul III (cerințe de raportare) din Directiva 2009/138/CE, fără a fi transpuse prevederile aferente Pilonului I (cerințe cantitative). Luând în considerare vectorul european al Republicii Moldova, în perioada 2021-2024 în cadrul proiectului Twinning „Strengthening supervision, corporate governance and risk management in the financial sector” BNM a beneficiat de asistență din partea experților Autorității de Supraveghere Financiară din România și Băncii din Lituania privind elaborarea și implementarea cadrului normativ comunitar pe piața de asigurări, în speță, privind transpunerea Directivei 2009/138/CE. Astfel, cu suportul experților din cadrul programului Twinning a fost elaborat proiectul de Lege, care are ca scop transpunerea integrală a regimului Solvabilitate II. De menționat, că Directiva 2009/138/CE a fost modificată prin Directiva 2025/2 din 27 noiembrie 2024 de modificare a Directivei 2009/138/CE în ceea ce privește proporționalitatea, calitatea supravegherii, raportarea, măsurile referitoare la garanțiile pe termen lung, instrumentele macroprudențiale, riscurile legate de durabilitate, supravegherea la nivel de grup și supravegherea transfrontalieră și de modificare a Directivelor 2002/87/CE și 2013/34/UE. În context, proiectul de Lege înglobează inclusiv modificările aduse Directivei 2009/138/CE. Suplimentar, proiectul de Lege a fost examinat privind prisma transunerii fidele a Directivei 2009/138/CE și Directivei 2025/2 de comun cu expertul din cadrul Autorității de Supraveghere Financiară din România în cadrul asistenței tehnice obținute în programul „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de Lege transpune Directiva 2009/138/CE (Pilonul I, Pilonul II și III) cu toate modificările acesteia, inclusiv ultimele modificări adoptate prin Directiva 2025/2, care se va aplica la nivelul Uniunii Europene din 30 ianuarie 2027.
Arhitectura Regimului Solvabilitate II:

Directiva Solvabilitate II este structurată pe trei piloni, după cum urmează:

Pilonul I - se referă la aspectele cantitative ale activității unui asigurator sau reasigurator: cerința de capital minim (Minimum Capital Requirement - MCR), cerința de capital de solvabilitate (Solvency Capital Requirement - SCR), calcularea și evaluarea activelor și a obligațiilor;

Pilonul II - se referă la cerințele calitative ale activității (obligativitatea instituirii unui sistem de guvernanta al asiguratorului sau reasiguratorului, care să includă funcții cheie obligatorii: managementul riscului, actuarială, de conformitate și de audit intern. Organele de conducere ale asiguratorului sau reasiguratorului sunt responsabile pentru asigurarea respectării principiilor de funcționare a sistemului de guvernanta și a politicilor elaborate pentru aplicarea acestuia în activitatea zilnică a asiguratorului sau reasiguratorului);

Pilonul III - se referă la cerințele de raportare și diseminare a informațiilor către supraveghetori și terți.

Regimul Solvabilitate II urmărește:

- asigurarea solvabilității asiguratorilor sau reasiguratorilor astfel încât, asiguratorii sau reasiguratorii trebuie să dețină suficiente resurse financiare pentru a-și acoperi obligațiile față de asigurați, chiar și în situații dificile;
- îmbunătățirea sistemului de guvernanta, pentru ca asiguratorii sau reasiguratorii să dispună de structuri solide de conducere și control intern pentru a gestiona riscurile în mod eficient;
- consolidarea managementului riscurilor în vederea unei abordări sistematice a identificării, evaluării și raportării riscurilor;
- asigurarea transparenței prin obligarea asiguratorilor sau reasiguratorilor de a oferi informații detaliate despre situația lor financiară și riscuri;
- consolidarea supravegherii prin stabilirea rolului activ al autorității de supraveghere în monitorizarea activității asiguratorilor sau reasiguratorilor și intervenția în caz de necesitate.

Regimul Solvabilitate II, transpus în proiectul de Lege, va asigura un regim unitar de reglementare a asiguratorilor sau reasiguratorilor, care să răspundă cerințelor de prudențialitate și de eficiență a managementului riscurilor, într-un context financiar tot mai complex.

Caracteristicile cheie ale cadrului de reglementare a regimului Solvabilitate II sunt:

Conform pieței: activele și pasivele vor fi evaluate la valoarea pentru care pot fi schimbate, transferate sau decontate pe piață;

Bazat pe risc: riscurile mai mari vor implica o cerință de capital mai mare pentru a acoperi pierderile neașteptate;

Proportional: cerințele de reglementare se aplică într-o manieră proporțională cu natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente activității asiguratorilor sau reasiguratorilor;

Supravegherea grupului: autoritățile de supraveghere vor spori coordonarea și schimbul de informații cu colegiul supraveghetorilor pentru a îmbunătăți supravegherea transfrontalieră a grupurilor de asigurare și reasigurare;

Cerințele de capital: prospective și economice, adică să fie adaptate la riscurile specifice suportate de fiecare asigurator sau reasigurator, permițând o alocare optimă a capitalului. Acestea sunt definite pe o scară formată din două trepte, SCR și MCR, ce permite declanșarea intervenției de supraveghere proporțională și în timp util;

Eliminarea restricțiilor asupra compoziției portofoliilor de investiții: asiguratorii sau reasiguratorii sunt liberi să investească în conformitate cu „principiul persoanei prudente”, iar cerințele de capital depind de riscul real al investițiilor.

În context, proiectul de Lege cuprinde:

- cerințe privind accesul la activitatea de asigurare sau de reasigurare: licențierea; acționariatul; sistemul de guvernanta; evaluarea internă a riscurilor și a solvabilității; externalizarea; auditul extern și intern, publicarea informațiilor; administrarea separată a activităților și publicarea informațiilor;
- cerințe privind solvabilitatea asiguratorilor sau reasiguratorilor: evaluarea activelor și pasivelor; rezerve tehnice; fondurile proprii; SCR; MCR și investițiile;
- desfășurarea activității asiguratorilor sau reasiguratorilor din statele membre, dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii, desfășurarea activității sucursalelor asiguratorilor sau reasiguratorilor din statele terțe;
- condiții aplicabile contractelor de asigurare și/sau de reasigurare;

- cerințe față de asigurătorii sau reasigurătorii mici și cu un grad redus de complexitate;
- cerințe față de grupuri;
- măsuri aplicate față de asigurătorul aflat în dificultate, retragerea licenței, fuziunea și dezmembrarea, precum și lichidarea acestuia;
- instrumente macroprudențiale;
- dispoziții privind procesul de supraveghere, competențele și atribuțiile BNM, cooperarea cu Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (în continuare – EIOPA), participarea BNM la colegiile supraveghetorilor;
- încălcări și sancțiuni aplicate de către BNM.

Elemente noi propuse prin proiectul de Lege urmare a transpunerii Directivei nr. 2009/138/CE sunt expuse după cum urmează:

- modul de determinare, prin formula standard sau model intern, a SCR, bazat pe cuantificarea riscurilor interne și externe la care este supus asigurătorul sau reasigurătorul, inclusiv în funcție de profilul real de risc pe care decide să îl adopte, de impactul posibilelor tehnici de diminuare a riscurilor, precum și de efectele diversificării;
- cerința calculării SCR de către asigurători sau reasigurători, cel puțin o dată pe an, pentru a se asigura că deține în permanență fonduri proprii eligibile la nivelul SCR, ținând seama de eventualele modificări ale profilului de risc, precum și cerința monitorizării constante a SCR și a recalculării acesteia ori de câte ori profilul de risc suferă o modificare semnificativă;
- identificarea și notificarea de către asigurător sau reasigurător a deteriorării situației financiare, în special a faptului că SCR sau MCR nu mai sunt respectate sau că există riscul ca acestea să nu fie respectate în următoarele trei luni;
- aplicarea principiului proporționalității atât cerințelor impuse asigurătorilor sau reasigurătorilor, cât și activității de supraveghere a BNM;
- transformarea procesului de supraveghere într-un proces continuu și prospectiv, care se bazează pe prelucrarea și interpretarea atât a informațiilor cantitative, cât și a celor calitative primite de la asigurători sau reasigurători;
- utilizarea principiului „persoanei prudente” în ceea ce privește investițiile, asigurătorii sau reasigurătorii investind numai în active și instrumente ale căror riscuri pot fi identificate, măsurate, monitorizate, gestionate, controlate și raportate în mod adecvat și care pot fi luate în considerare la acoperirea necesităților globale de solvabilitate, determinate conform Evaluării Proprie a Riscurilor și Solvabilității (ORSA). Toate investițiile, în special cele care constituie active care acoperă SCR și MCR, se realizează astfel încât să se asigure siguranța, calitatea, lichiditatea, profitabilitatea și accesibilitatea întregului portofoliu de investiții;
- interzicerea din partea BNM a dispunerii libere de active de către asigurători sau reasigurători, în cazurile de nerespectare a prevederilor referitoare la rezervele tehnice, la SCR și MCR, care nu aduce atingere dreptului de proprietate asupra activelor, ci restrânge temporar exercițiul acestui drept până la restabilirea conformității cu cerințele nerespectate;
- instrumente macroprudențiale aplicate de către BNM, orientate spre limitarea riscurilor de lichiditate la care este expus asigurătorul sau reasigurătorul;
- noțiunea și criteriile pentru identificarea asigurătorilor sau reasigurătorilor mici și cu un grad redus de complexitate, precum și procesul de încadrare a unor astfel de entități;
- prevederi privind grupurile, care stabilesc aceeași abordare ca și pentru asigurătorii sau reasigurătorii individuali, astfel încât grupurile să fie recunoscute și gestionate ca entități economice, iar aferent cerințelor de capital, sunt recunoscute beneficiile de diversificare, în cazul în care riscurile totale ale unui grup sunt mai mici decât suma riscurilor entităților grupului;
- colaborarea între autoritățile de supraveghere în cadrul colegiilor supraveghetorilor, în vederea luării deciziilor privind utilizarea, la nivel de grup, a unui model intern, parțial sau total, pentru calcularea SCR;
- cooperarea dintre autoritățile de supraveghere a pieței de asigurări, precum cu alte persoane, autorități sau organisme;
- reglementarea rolului EIOPA la îmbunătățirea funcționării pieței interne prin garantarea unui nivel ridicat, eficient și consecvent de reglementare și supraveghere prudențială.
- prevederi privind „măsurile de reorganizare” care presupun măsurile ce implică orice intervenție din partea autorităților competente, destinate să mențină sau să restabilească situația financiară a unui asigurător și care afectează drepturile preexistente ale părților, altele decât asigurătorul însuși.

Acestea prevăd inclusiv suspendarea plăților, impunerea anumitor măsuri sau reducerea creanțelor, aplicarea instrumentelor de rezoluție menționate la articolul 26 alineatul (3) din Directiva 2025/1/CE de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția întreprinderilor de asigurare și de reasigurare și exercitarea competențelor de rezoluție menționate în titlul III capitolul IV din directiva respectivă.

Potrivit cadrului normativ european măsurile de reorganizare vizează măsuri de intervenție din partea autorităților competente destinate pentru restabilirea situației financiare a unei entități financiare.

Totodată, având în vedere faptul că asigurătorii sau reasigurătorii din Republica Moldova corespund cerințelor prevăzute la art. 4 din Directiva 2009/138/CE (subscriu un anumit volum de prime brute subscrise, asigură riscuri de răspundere civilă, de credite și de garanții), precum și întru asigurarea unui regim unitar de reglementare a societăților europene de asigurare și a celor naționale, proiectul de Lege prevede aplicarea unui singur regim de supraveghere, Solvabilitate II, pentru toți asigurătorii, care dețin licență la momentul adoptării Legii, precum și pentru solicitanții de licență pentru desfășurarea activității de asigurare sau de reasigurare.

În acest context, prin actualizarea cadrului normativ național s-a urmărit asigurarea unei transpuneri corecte și coerente a dispozițiilor europene în legislația națională, precum și corelarea corespunzătoare a normelor interne cu cerințele acquis-ului Uniunii Europene în domeniul asigurărilor.

Evaluarea pregătirii sectorului asigurării regimului de supraveghere, Solvabilitate II:

Având în vedere faptul că alinierea deplină la cerințele Directivei 138/2009/CE ar putea prezenta provocări semnificative, în special în ceea ce privește cerințele cantitative ale Pilonului I și cerințele de raportare ale Pilonului III, în perioada august 2024 – mai 2025, BNM, cu suportul experților contractați prin intermediul Misiunii Înalților Consilieri ai Uniunii Europene, a desfășurat un exercițiu dedicat evaluării gradului de pregătire a asigurătorilor sau reasigurătorilor pentru implementarea cerințelor cantitative prevăzute de Directiva 2009/138/CE și de Directiva 2025/2.

Exercițiul de evaluare s-a desfășurat în baza datelor la situația din 31.12.2023. Potrivit rezultatelor evaluării, din 9 asigurători licențiați în Republica Moldova:

- 2 asigurători s-ar fi conformat la data desfășurării exercițiului atât cu rata MCR, cât și cu rata SCR, având suficiente fonduri proprii eligibile pentru acoperirea cerinței de capital minim și a cerinței de capital de solvabilitate.

- în cazul a 5 asigurători, 4 din acestea s-ar fi conformat la data desfășurării exercițiului cu rata MCR, dar ar fi înregistrat SCR superioară valorii fondurilor proprii eligibile, în condiții similare fiind și al 5-lea asigurător, care nu ar fi înregistrat suficiente fonduri proprii eligibile comparativ cu valoarea MCR și SCR. În toate cazurile, deficitele fiind preponderent înregistrate în urma transmiterii insuficiente a riscurilor în reasigurare, conform cerințelor Solvabilitate II, mai ales în ceea ce privește riscurile de catastrofă naturală și catastrofă provocată de om (pentru riscurile: răspundere civilă auto, incendiu, cutremur, inundații ș.a.), transmiterea riscurilor reasigurătorilor cu rating necorespunzător, prezența a unui număr mic de reasigurători, diversificarea insuficientă a investițiilor, un nivel insuficient de corespundere între valoarea activelor și obligațiilor în valută ș.a.

- în cazul a 2 asigurători, la situația din 31.12.2023 valoarea MCR (prag absolut) și a SCR ar fi fost superioare valorii fondurilor proprii disponibile.

Referitor la termenii estimativi de conformare a asigurătorilor la cerințele cadrului european, 5 asigurători ar avea nevoie de un termen de până la 1 an în vederea ajustării activității și a programelor de reasigurare la noile cerințe.

Cu referire la cei 2 asigurători, care nu au înregistrat suficiente fonduri proprii eligibile comparativ cu pragul absolut al MCR (conform estimării la situația din 31.12.2023), aceștia, pe lângă măsurile necesare de ajustare a activității, ar avea nevoie de o perioadă de timp pentru capitalizare suplimentară sau de acumulare de capital din contul profiturilor nedistribuite, cu condiția păstrării aceluiași nivel al profitabilității.

Pe lângă machetele de raportare, asigurătorilor li s-a propus spre completare un chestionar privind pregătirea acestora pentru implementarea cerințelor cantitative și de raportare ale Directivei Solvabilitate II, fiind vizate aspecte ce țin de cunoștințele privind cadrul de reglementare, resursele umane, tehnice și IT necesare, calitatea datelor, managementul riscurilor ș.a.

Astfel, în urma analizei chestionarelor completate de către asigurători, se relevă:

- toți asigurătorii au beneficiat de instruirii în ceea ce privește cerințele cantitative Solvabilitate II, atât organizate de către BNM, cât și de către Uniunea Asiguratorilor, instruirii în cadrul grupurilor din care fac parte, precum și de asistență tehnică din partea experților externi contractați. Asigurătorii au raportat un anumit grad de înțelegere pentru fiecare dintre componentele cantitative caracteristice regimului Solvabilitate II;
- toți asigurătorii au raportat că au început pregătirile pentru completarea machetelor de raportare Solvabilitate II (QRT), având un nivel de pregătire de bază, aproape complet sau complet în acest sens;
- toți asigurătorii, cu excepția unui singur caz, au comunicat că consideră oportun ca machetele preluate de la EIOPA (denumirile de rânduri și coloane) să fie în limba engleză în perioada de preaderare la Uniunea Europeană;
- majoritatea asigurătorilor (cu excepția a 2 cazuri), consideră că ar putea să întâmpine provocări în calcularea rezervelor tehnice conform regimului Solvabilitate II, din cauza calității datelor și infrastructurii IT;
- 3 asigurătorii sunt foarte încrezători în capacitatea de a calcula SCR cu exactitate, pe când ceilalți 6 – sunt moderat încrezători. În cazul MCR, majoritatea asigurătorilor sunt încrezători în capacitatea de a calcula acest indicator cu exactitate;
- toți asigurătorii, cu o singură excepție, au comunicat că sistemele lor actuale IT sunt pregătite pentru gestionarea datelor și cerințele de raportare pentru QRT-uri, SCR, MCR și rezervele tehnice, iar majoritatea dintre asigurătorii – că sistemele IT au capacitatea de a efectua ajustări și corecții automate în cadrul rapoartelor Solvabilitate II. În ceea ce privește perioada de timp necesară pentru adaptarea deplină a sistemelor IT, astfel încât să fie pregătite de procesul de raportare conform regimului Solvabilitate II, asigurătorii au comunicat că nu au nevoie de timp suplimentar;
- toți asigurătorii evaluează costurile și resursele necesare pentru actualizarea și menținerea infrastructurii IT necesare raportării Solvabilitate II ca fiind ridicate.

Respectiv, reieșind din concluziile prezentate mai sus, nivelul de pregătire al sectorului de asigurări, precum și măsurile necesare de întreprins întru punerea în aplicare și implementarea proiectului de Lege vizat, se consideră relevant ca termenul de intrare în vigoare a Legii privind activitatea de asigurare și de reasigurare să fie de la data de 01.01.2029.

Totodată, având în vedere că Banca Națională a Moldovei a devenit membru al Asociației Internaționale a Supraveghetorilor în Asigurări (IAIS) în luna mai 2024, aceasta urmează să adere și la Memorandumul Multilateral de Înțelegere privind cooperarea și schimbul de informații. În vederea facilitării aderării la Memorandumul respectiv, este necesar ca normele din proiectul legii privind schimbul de informații și secretul profesional (art.187 și art.196) să intre în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Având în vedere că proiectul de Lege transpune integral prevederile cadrului european aferent activității asigurătorilor sau reasigurătorilor, inclusiv prevederi aferente statelor membre, cooperarea cu EIOPA, Comisia Europeană, participarea la colegiile supraveghetorilor, intrarea în vigoare a prevederilor respective să fie prevăzută pentru data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Implementarea unui nou cadru legislativ adaptat la necesitățile și posibilitățile asigurătorilor sau reasigurătorilor, dar, în același timp, aliniat la practicile de reglementare și supraveghere prudențială aplicabile în majoritatea statelor europene, devine o necesitate pentru modernizarea sistemului de asigurări autohton și sporirea atractivității acestuia pentru cetățenii Republicii Moldova și investitorii strategici. Adoptarea unei noi legi, aliniată la cadrul european, va permite continuarea activităților de reformare a sectorului de asigurări și va spori încrederea populației în soliditatea acestuia, precum și va conduce la creșterea rezilienței și competitivității asigurătorilor sau reasigurătorilor, inclusiv pe plan internațional.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul de lege a fost elaborat în temeiul Programului național de aderare. Prin urmare, analiza unor opțiuni alternative nu se justifică și nu a fost examinată.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu aduce impacturi structurale și instituționale asupra sistemului administrației publice și nici acțiuni de reformă structurală sau instituțională. Totodată, nu este necesar de a încadra atribuții sau instituții în sistemul instituțional existent din punctul de vedere al funcțiilor și competențelor atribuite.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu are impact asupra bugetului de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prin transpunerea integrală a cadrului reglementat la nivelul Uniunii Europene, în speță a Directivei 2009/138/CE, se modifică conceptual filosofia atât a procesului de supraveghere, cât și însăși a activității asigurătorilor sau reasigurătorilor, care se va axa pe principiul evaluării și gestiunii riscurilor la care aceștia sunt sau ar putea fi expuși, și asigurării că aceste riscuri sunt permanent identificate, măsurate, monitorizate și raportate.

Proiectul de Lege influențează concurența în sectorul privat prin stabilirea unor standarde mai ridicate, ceea ce poate crește barierele de intrare pentru noii veniți și poate consolida poziția marilor asigurători sau reasigurători. Totuși, aceste standarde contribuie la îmbunătățirea calității serviciilor de asigurare sau de reasigurare, sporind încrederea asiguraților.

Suplimentar, rezultatele evaluării pregătirii sectorului asigurări privind implementarea regimului Solvabilitate II este descris în pct. 3.1.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prelucrarea datelor cu caracter personal obținute de către BNM se va realiza în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Totodată, potrivit art. 5 alin. (2) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, BNM are dreptul de a prelucra datele cu caracter personal obținute în exercitarea atribuțiilor prevăzute de prezenta lege fără consimțământul subiecților datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul de Lege transpune Directiva 2009/138/CE (Pilonul I, Pilonul II și III) cu toate modificările acesteia, inclusiv ultimele modificări adoptate prin Directiva 2025/2, care se va aplica la nivelul Uniunii Europene din 30 ianuarie 2027.

În conformitate cu art. 31 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, precum și cu prevederile Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 a fost elaborat Tabelul de concordanță pentru actul UE transpus.

Proiectul, însoțit de tabelul de concordanță, urmează a fi transmis Centrului de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

5.1 Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

a) obiectivele actului juridic al UE;

Obiectivele principale ale Directivei 2009/138/CE:

-protejarea asiguraților, garantând capacitatea asigurătorilor sau reasigurătorilor de a-și onora obligațiile față de asigurați și beneficiari ai asigurării.

-îmbunătățirea stabilității financiare, prin contribuția la stabilitatea generală a sectorului asigurărilor și a economiei în ansamblu.

-promovarea unei piețe concurențiale în contextul stabilirii unor condiții de concurență echitabile între asigurători sau reasigurători.

- stabilirea unui concept de supraveghere bazat pe managementul riscurilor care are ca scop de a garanta protecția adecvată a asiguraților și a beneficiarilor asigurării, în vederea pregătirii sectorului pentru provocările viitoare.

Regimul Solvabilitate II este unul complex și dinamic, care se adaptează continuu la evoluțiile pieței și la provocările emergente ale acesteia.

b) gradul de transpunere a actului juridic al UE, precizându-se dacă transpunerea este totală, parțială sau selectivă;

Prezenta lege transpune prevederile:

- Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 335 din 17 decembrie 2009, (CELEX:02009L0138) astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2025/2 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 de modificare a Directivei 2009/138/CE în ceea ce privește proporționalitatea, calitatea supravegherii, raportarea, măsurile referitoare la garanțiile pe termen lung, instrumentele macroprudențiale, riscurile legate de durabilitate, supravegherea la nivel de grup și supravegherea transfrontalieră și de modificare a Directivelor 2002/87/CE și 2013/34/UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene Seria L din 08 ianuarie 2025 (CELEX:32025L0002);

c) argumentarea introducerii unor reglementări care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE și/sau care depășesc cerințele minime stabilite de acesta.

Directiva europeană stabilește un cadru general, dar lasă anumite aspecte pentru a fi reglementate la nivel național, astfel încât fiecare stat membru să poată lua în considerare particularitățile economice, sociale și juridice ale propriului sistem. În context, normele naționale incluse în proiect au rolul de a asigura flexibilitate și adaptabilitate, coerență între reglementările europene și specificul național, garantând aplicarea uniformă a principiilor europene în cadrul național, în concordanță cu cerințele și structura legislativă locală și permit realizarea eficientă a supravegherii și controlului din partea autorității de supraveghere.

Astfel, proiectul de Lege conține norme cu caracter național care au drept scop asigurarea calității acționariatului în sistemul de asigurări, prevenirea schimbărilor neautorizate în structura acestuia, intervenția promptă a autorității de supraveghere și aplicarea instrumentelor corespunzătoare, având ca finalitate transparentizarea structurii de proprietate, consolidarea guvernantei corporative, evitarea instabilității, a riscurilor și a perturbărilor în sistemul de asigurări (art. 12-17 din proiectul de Lege).

În același context, proiectul de Lege stabilește normele cu caracter național privind dreptul asigurătorilor și reasigurătorilor la instituirea comitetelor specializate ale consiliului, cu obligativitatea constituirii comitetului de audit, care să fie format exclusiv din membri ai consiliului și cel puțin 1/3 din membrii acestora să fie independenți, potrivit criteriilor stabilite în proiectul de Lege (art. 24 și, respectiv, art. 21 alin. (4)).

Conform art. 41 al Directivei 2009/138/CE, statele membre impun tuturor asigurătorilor și reasigurătorilor să dețină un sistem de guvernare eficient, care să asigure o administrare corectă și prudentă a activității. Acest sistem include cel puțin o structură organizatorică transparentă adecvată, cu o alocare clară și o separare corespunzătoare a responsabilităților. Respectiv, au fost incluse cerințe aferente unor aspecte ale sistemului de guvernare precum politica de remunerare, tranzacțiile cu persoane afiliate, tranzacții cu conflict de interese și declararea acestora, precum și declararea interesului material (art. 19 alin. (7) -(16));

În contextul în care Directiva 2009/138/CE nu se pronunță în mod explicit asupra măsurilor sancționatorii aplicabile asigurătorilor și reasigurătorilor, statele membre beneficiază de libertatea

de a stabili propriile reglementări în acest domeniu. Acest fapt reflectă principiul subsidiarității, care permite fiecărui stat să adopte măsuri care răspund mai bine condițiilor și particularităților interne, în conformitate cu politica națională de reglementare a pieței asigurărilor. Astfel, capitolul dedicat încălcărilor și sancțiunilor (art. 198), asigură o reglementare clară și precisă a măsurilor aplicabile în cazul nerespectării legii. Un regim sancționator bine definit are rolul de a descuraja comportamentele iresponsabile ale asigurătorilor și reasigurătorilor, stimulându-i astfel să respecte standardele de performanță și reglementările stabilite, ceea ce contribuie la dezvoltarea unui sector de asigurări sustenabil și responsabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Implementarea prevederilor Directivei 2009/138/CE în statele membre este realizată prin aplicarea directă a cadrului european secundar (de ex. Regulamente delegate).

Întru implementarea prevederilor proiectului de Lege privind activitatea de asigurare și de reasigurare, până la semnarea Tratatului de aderare RM-UE, potrivit Programului național de aderare, urmează a fi asigurată alinierea la următoarele acte:

- Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II);

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/460 al Comisiei din 19 martie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește procedura privind aprobarea unui model intern în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/499 al Comisiei din 24 martie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește procedurile care trebuie folosite pentru aprobarea utilizării elementelor fondurilor proprii auxiliare în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/500 al Comisiei din 24 martie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile care trebuie urmate pentru aprobarea de către autoritățile de supraveghere a aplicării unei prime de echilibrare în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2012 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile de luare a deciziilor de stabilire, calculare și eliminare a majorărilor de capital în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2013 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la deviațiile standard aplicabile sistemelor de egalizare a riscurilor de sănătate în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2015 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare privind procedurile de evaluare a evaluărilor externe ale creditului în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2016 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la indicii acțiunilor pentru ajustarea simetrică a cerințelor standard de capital propriu în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2017 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la factorii ajustați de calculare a cerinței de capital pentru riscul de modificare a ratei de schimb valutar în cazul monedelor raportate la euro în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/895 al Comisiei din 4 aprilie 2023 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește procedurile, formatele și machetele pentru publicarea de către întreprinderile de asigurare și de reasigurare a raportului lor privind solvabilitatea și situația financiară și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2452;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/462 al Comisiei din 19 martie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile pentru aprobarea de către autoritățile de supraveghere a înființării de vehicule investiționale, pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile de supraveghere în ceea ce privește vehiculele investiționale, precum și pentru stabilirea formatelor și a modelelor care trebuie utilizate pentru raportarea de informații de către vehiculele investiționale, în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și portalul particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-privind-activitatea-de-asigurare-si-de-reasigurare/16251>.

În conformitate cu art. 32 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege urmează a fi remis spre avizare autorităților și instituțiilor interesate, iar în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de Lege va fi supus consultării publice, fiind plasat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și portalul „particip.gov.md”.

7. Concluziile expertizelor

Conform art. 35 alin. (2), art. 36 alin. (5) și art. 37 alin. (5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de Lege urmează a fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE, expertizei anticorupție și expertizei juridice.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul actului normativ nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor legislative cu care se află în conexiune. Proiectul de Lege determină elaborarea și modificarea altor acte normative pentru implementarea acestuia. Astfel, BNM va elabora și va aproba acte normative de aplicare a proiectului de Lege în termen de 18 luni de la data adoptării acestuia, cu specificarea termenelor și condițiilor de aplicare a acestora de către asigurători sau reasigurători și sucursalele asigurătorilor sau reasigurătorilor din state terțe înființate pe teritoriul Republicii Moldova.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În scopul implementării prevederilor proiectului de Lege și asigurării continuității proceselor pe piața de asigurări și realizării tuturor măsurilor preparatorii de către asiguratori, se propune intrarea în vigoare a Legii la data de 01.01.2029.

Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare urmează a fi abrogată, cu excepția prevederilor ce țin de reglementarea activității intermediarilor în asigurări, care vor fi abrogate odată cu adoptarea legislației care va transpune Directiva 2016/97/CE din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări (reformare).

Prevederile ce țin de statele membre, cooperarea cu EIOPA, Comisia Europeană și participarea la colegiile supraveghetorilor vor intra în vigoare de la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Secretară de stat

Elena GRUMEZA